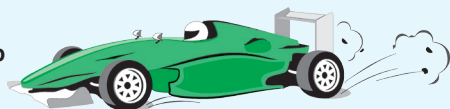

ЩИРОСЕРДНО ВІТАЄМО УНІВЕРСИТЕТСЬКУ СПІЛЬНОТУ З ПРОФЕСІЙНИМ СВЯТОМ!

АВТОДОРОЖНИК

Газета колективу Харківського навчально-науково-виробничого комплексу з автомобільно-дорожньої освіти

№ 10 (1705)
27 жовтня 2022 р., четвер

○ ПРИВІТАННЯ

ШАНОВНІ ВИКЛАДАЧІ І СПІВРОБІТНИКИ, СТУДЕНТИ І ВИПУСКНИКИ!

Розпочинаючи із 1993 року, в останню неділю жовтня працівники автомобільно-дорожньої і транспортної галузей нашої країни відзначають своє професійне свято, до якого причетні й заклади освіти, що здійснюють підготовку надсучасних фахівців. Саме в цей день ми з Вами, шановні колеги, святкуємо народження професії автомобіліста і дорожника. Кому, як не нам знати, наскільки це відповідальна й важка праця, але як ми нею пишаємося!

Кровопротитна війна, яку розв'язав підступний і підлий ворог на нашій землі, та її трагічні наслідки з кожним днем залишають фатальний відбиток на теренах історії України.

Вісім місяців поспіль лютий ворог обстрілює «градами», «калібрами» і дронами-камікадзе наші міста і села, знищуючи критичну інфраструктуру, заклади освіти і охорони здоров'я, установи і житлові будинки, культові споруди і пам'ятки архітектури.

Та, незважаючи на війну, колектив університету у дистанційному форматі вчасно розпочав новий навчальний рік.

Маю унікальну нагоду повідомити усім Вам, що цього року на денну та заочну форми навчання до ХНАДУ зараховано 2340 осіб, що суттєво більше, ніж у 2021 р. (1607 осіб), які поповнили лави нашого студентського загалу. Тож вступну кампанію 2022 ми провели на високому рівні, адже це дійсно гідний результат.

Щиро дякую всім, хто долучився до цієї вкрай важливої та відповідальної роботи.

Упевнений, що наш згуртований колектив залюбки передасть у спадок цього року першокурсникам знання і вміння, накопичені викладачами університету за понад дев'яносторічну історію. Ми зробимо усе можливе, щоб нинішні студенти стали справжніми фахівцями й талановитими інженерами, адже сьогодні, як ніколи, Україні вкрай потрібні спеціалісти для відбудови зруйнованої інфраструктури й автотранспортного комплексу.

Упродовж останніх років наш університет має стабільно високі показники та не поступається в престижності найвідомішим закладам вищої освіти України.

На вимогу часу у нас відбулися суттєві позитивні зміни щодо відкриття нових спеціальностей з підготовки фахівців, що,

безумовно, є одним із найвагоміших показників 2021 – 2022 навчального року.

Так, цього року на кафедрі технології машинобудування та ремонту машин вперше відбувся прийом до магістратури за новою перспективною спеціальністю «Прикладна механіка». Колектив кафедри планує випуск фахівців не лише з виробничої логістики, але й майбутніх конструкторів і експлуатаційників діагностичного обладнання для обслуговування автотранспортних засобів.

На кафедрі технічної експлуатації та сервісу автомобілів ім. М.Я. Говорущенка відкрито нову спеціальність «Інформаційні системи і технології на автомобільному транспорті», що передбачає підготовку фахівців, які володітимуть новими принципами технічної експлуатації транспортних засобів.

Нагальну потребу у фахівцях спеціальностей «Хімічні технології та інженерія» і «Будівництво та цивільна інженерія» має забезпечити нова освітньо-професійна програма «Хімічні технології в будівництві», започаткована колективом кафедри хімії та хімічної технології. Ця нова ОПП фактично знаходиться на межі вивчення двох названих спеціальностей, є їх симбіозом та унікальною для нашої країни.

Колектив кафедри філософії та педагогіки професійної підготовки розпочав підготовку молодших бакалаврів за освітньо-професійною програмою «Технології управління транспортними, логістичними та інформаційними системами» початкового рівня вищої освіти за спеціальністю

«Професійна освіта. (Транспорт)». Перша група контрактних студентів вже розпочала навчання за цим перспективним напрямом підготовки.

Важливим показником результативності діяльності університету є відповідні рейтинги як вітчизняного, так і міжнародного рівнів.

Так, у щорічному рейтингу університетів України «Топ-200 Україна 2022» від Центру міжнародних проєктів «Євроосвіта» наш університет піднявся з 53 на 46 місце у порівнянні з 2021 р.

Серед ЗВО Харкова ХНАДУ посідає дев'яте місце.

Рекордною позицією, яку займає наш університет серед закладів вищої освіти як Харківщини, так і України, є рейтинг переможців Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт. За цим показником ХНАДУ посідає перше місце по області та четверте місце по Україні.

Шановні колеги! Усе в ХНАДУ спрямоване на досягнення найвищих цілей, на саморозвиток і прокладання незвіданих шляхів до нових вершин. Ми не лише йдемо в ногу з часом, але й сміливо крокуємо вперед. Однак наше життя часом дуже непередбачуване (особливо зараз) і часто ставить перед нами перешкоди, які все важче і важче долати. Та, незважаючи на складні умови праці, пов'язані з воєнним станом, ми підтримуємо імідж нашого університету на гідному рівні.

Шановні викладачі і співробітники, студенти і випускники!

Наближається наше з Вами свято – День працівників автомобільного транспорту і дорожнього господарства. Як відомо, дорога – це життя, а життя – це рух, тож я бажаю Вам ніколи не зупинятися на досягнутому. І як би важко усім нам нині не було – не зрадити своїй улюбленій професії й неодмінно досягати поставлених цілей.

Від щирого серця бажаю усім нам якнайшвидшої Перемоги над ворогом, мирного і чистого неба над нашою Україною, нашим містом і рідним університетом, нашими родинами і над кожним-кожним із нас.

Бережіть себе, своїх рідних і близьких! Зі святом Вас, шановні колеги!

Віктор Богомолов,
ректор ХНАДУ,
професор

О НА ВИМОГУ ЧАСУ

ТОЧКА ВІДЛІКУ В НОВІЙ СИСТЕМІ КООРДИНАТ ВИЩОЇ ОСВІТИ

У сучасних умовах сфера освіти стає стратегічним відправним пунктом у формуванні інвестиційної привабливості України, забезпеченні її технологічного розвитку. Тому сьогодні, як ніколи раніше, нам необхідно визначитися з основними напрямками нашої діяльності та відповіді на запитання: «Навіщо ми працюємо?», «Як ми будемо працювати далі?», «Яким ми бачимо майбутнє нашого університету?».

Відповіді на ці важливі запитання залежить місце і роль ХНАДУ в системі вищої освіти України. Необхідно визначитися із ключовими компетенціями університету, формування яких забезпечить його сталій розвиток та відповідність потребам суспільства, галузей економіки і держави.

Міністерство освіти і науки України на найближчі роки повоєнного відновлення і розбудови вищої освіти (проект Плану відновлення «Освіта і наука» <https://mon.gov.ua/storage/app/media/gromadske-obgovorennya/2022/08/19/HO.projekt.Planu.vidnovl.Osv.i.nauky-19.08.2022.pdf>) визначає такі основні напрями діяльності:

- гармонізація з міжнародною системою класифікації освіти;
- модернізація багаторівневої системи освіти та переосмислення ролі бакалаврату і магістратури як джерела кадрового забезпечення галузей економіки України;
- перехід на трирічний бакалаврат і дворічну магістратуру, ліквідація жорстких термінів завершення навчання;
- створення регіональних центрів вищої освіти як генераторів інновацій, фундаментальної і практичної підготовки;
- модернізація системи управління і надання фінансової автономії для створення умов ефективного розвитку університетів;
- реальна інтеграція вищої освіти у європейський освітній простір;
- цифрова трансформація вищої освіти.

Реалізація таких глобальних цілей потребує від усіх закладів вищої освіти і нашого університету зокрема адаптації механізмів функціонування до умов повоєнного часу, модернізації освітньої та інноваційної діяльності, глибинного переосмислення свого внеску в процесі відновлення та подальшого економічного розвитку держави, трансформації погляду на власний розвиток.

На сучасному етапі проблема підготовки кадрів для дорожньо-будівельної та транспортної галузей України є надзвичайно актуальною для відновлення економіки держави, відбудови дорожньо-транспортної мережі автомобільних доріг і транспортно-логістичної інфраструктури України. Але затребуваність випускників університету вже найближчим часом визначається не лише рівнем їхньої професійної та практичної підготовки, але й відповідністю світовому рівню розвитку галузі, а також рівню вимог сучасних інноваційних технологій. Тому основною метою нашої діяльності на найближчі роки має стати створення сучасної освітньо-наукової платформи для наскрізної підготовки висококваліфікованих професіоналів транспортної галузі України на засадах інтеграції освітньої, інноваційної та виробничої діяльності.

Сучасні засади функціонування університету визначають стратегічні цілі ХНАДУ, орієнтовані на підготовку фахівців та управлінців середньої ланки, інженерного керівного складу, які

набувають професійних та освітніх компетенцій за спеціальностями, що саме зараз затребувані виробництвом і підприємницьким сектором економіки України.

Нині, в умовах гострої потреби держави у наших фахівців та в умовах «майже загальної вищої освіти», ми маємо вирішити двоєдине завдання: здійснювати не лише підготовку ексклюзивних фахівців, здатних генерувати інновації та втілювати їх у практичну діяльність, але й зосередити свою увагу на більш масовій підготовці висококваліфікованих фахівців-виконавців, які мають високу практичну підготовку та готові до виконання своїх обов'язків на виробництві. Сьогодні відсутні ресурси та час для навчання випускника на виробництві, тому саме університет має взяти на себе функцію підготовки майбутнього випускника до його практичної діяльності, сформувати модель практико-орієнтованого навчання за безперерного дотримання якості реалізації освітніх програм. Побудова і реалізація такої моделі відповідає стратегічним цілям ХНАДУ на найближчі п'ять років, потребує системної та покріпленої роботи, ефективність якої має щорічно оцінюватися відповідними ключовими показниками.

Для досягнення зазначених стратегічних цілей нам необхідно переосмислити роль магістерських і бакалаврських освітніх програм підготовки кадрів відповідно до нових завдань вищої освіти.

Магістратура має бути безпосередньо пов'язана з інноваційною та науково-дослідною роботою університету, з його науковими школами. Освітні програми підготовки магістрів, як би сьогодні це парадоксально не звучало, мають бути орієнтовані на підготовку «одиночної продукції», ексклюзивних кадрів, які за рівнем компетенцій не лише відповідають, але й випереджають розвиток галузі. Ми маємо підготувати фахівця з унікальним набором компетенцій, відкритого для інновацій, здатного генерувати нові інноваційні рішення. Для цього має бути здійснено підготовку за міждисциплінарними освітніми програмами, які дозволяють набуття широкого спектра компетенцій, не лише затребуваних сьогодні, але насамперед тих, що будуть затребувані у практичній діяльності через 5 – 10 років.

Нині галузь транспортного будівництва, машинобудування і транспортна логістика нерозривно пов'язані з IT-технологіями, геоінформаційними системами, GPS-навігацією. Міждисциплінарність освітніх програм набуває

особливого значення для вирішення нових практичних завдань, покликаних до життя необхідністю підвищення обороноздатності країни, а також забезпечення стійкості та захисту критичної інфраструктури. Тому підготовка фахівців, які мають спеціальні та фахові компетенції у галузі будівництва, експлуатації, діагностики, експертизи і паспортизації об'єктів транспортної інфраструктури, а також транспортної логістики, є невід'ємною складовою розвитку Національної системи захисту критичної інфраструктури.

Вже зараз ми маємо зосередитися на розробленні структури міждисциплінарних освітніх програм та наповненні їх змістом, щоб вже наступного року запропонувати нашим вступникам принципово новий підхід до опанування нових знань.

Враховуючи сучасні тенденції щодо інтернаціоналізації науки і освіти в університетах, необхідною умовою підготовки конкурентоспроможного випускника магістратури є запровадження англійських освітніх програм, збільшення освітніх компонентів, які викладаються іноземною мовою, надання здобувачам можливості обирати освітні компоненти, що викладаються іноземною мовою. Вже зараз у ХНАДУ до 8% від загального обсягу аудиторних годин викладаються англійською мовою і цей показник має постійно зростати.

Якості підготовки магістра, на наш погляд, має бути пов'язана також із формуванням гнучкої освітньої траєкторії здобувача шляхом налагодження реальної системи вибору дисциплін, визнання додаткових компетенцій, отриманих у неформальній освіті (Наказ МОН України №130 від 08.02.2022 р.), розширення дуальної форми здобуття освіти на магістерських програмах із забезпеченням реальної практичної діяльності на робочому місці та застосуванням можливостей дистанційного навчання.

Якщо розглядати магістратуру в контексті «ексклюзивності» освіти, то тільки поєднуючи усі сучасні можливості розширення компетенцій випускника, забезпечення його комунікативних навичок, надання реальної наукової і практичної підготовки університети будуть спроможні запропонувати на сучасному ринку праці фахівця, здатного створювати власні проекти, генерувати та втілювати інновації, керувати сучасним виробництвом тощо.

Нагальним завданням університетів є також і підготовка висококваліфікованих фахівців, здатних здійснювати професійну діяльність та керувати нею в умовах повоєнного відновлення всіх галузей економіки держави. Тому підготовка на рівні бакалаврату має стати наймасовішою та професійно-орієнтованою, а акценти освітньої діяльності мають бути зміщені у бік загальної-жестерної та професійної підготовки. Вирішення цих завдань ми пов'язуємо:

- із модернізацією бакалаврських освітніх програм;
- із розробленням та реалізацією освітньо-професійних програм бакалаврського рівня, що орієнтовані на дуальну форму здобуття освіти – реальну практичну підготовку на робочому місці поза університетом;
- із впровадженням наскрізних освітніх програм підготовки «молодший бакалавр» – «бакалавр».

О НА ВИМОГУ ЧАСУ

ТОЧКА ВІДЛІКУ В НОВІЙ СИСТЕМІ КООРДИНАТ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Закінчення. Початок на с. 2

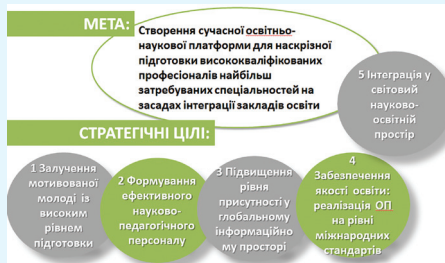
На тепер пропонується скоротити нормативний термін навчання за бакалаврськими освітніми програмами до трьох років, не обмежуючи при цьому загальною тривалістю завершення навчання, коли упродовж шести років можуть бути зараховані певні кредити ЄКТС за бакалаврською програмою. Переведення бакалаврату на таку систему підготовки зумовлено гострою потребою в професіоналах середньої ланки. Такий крок є логічним та відповідає загальній практиці європейських країн, де освітньо-професійні програми бакалаврського рівня розраховані на 180 – 210 кредитів ЄКТС. Тому переведення бакалаврату на трирічну підготовку сприятиме гармонізації та узгодженню освітніх програм між закладами вищої освіти України і Європейського Союзу. Але перехід до трирічного бакалаврату потребує внесення відповідних змін до нормативних документів, зокрема стандартів вищої освіти, норм тижневого навантаження здобувачів, внесення відповідних змін до блоку дисциплін за вибором здобувача.

Чи будуть затребувані трирічні освітні програми бакалаврського рівня? Візьму на себе сміливість дати позитивну відповідь на це запитання. Безперечною перевагою для зацікавлених сторін (здобувачів і працедавців) є скорочення терміну навчання, пришвидшений доступ до ринку праці. Це реалії сьогодення. У той же час введення трирічних бакалаврських освітніх програм потребує детального аналізу та визначення тих галузей економіки і суспільного виробництва, де це є економічно виправданим. Безумовно, трирічна підготовка бакалаврів доцільна за загальноінженерними спеціальностями у закладах вищої освіти, орієнтованих на галузевий ринок праці, оскільки саме тут більш швидкими темпами впроваджується дуальна форма здобуття освіти, поєднується навчання та професійна діяльність за фахом.

Під час реалізації трирічних освітніх програм бакалаврського рівня необхідно прагнути до їх максимальної уніфікації за загальноінженерною підготовкою, яка має здійснюватися у перші 1,5 року. Другий етап – професійна підготовка здобувачів (1,5 – 2 роки). Така структура освітньої програми дозволить: на першому етапі забезпечити фундаментальність загальної інженерної освіти; на другому – зосередитися на викладанні вузькопрофільних дисциплін, поєднуючи навчання з професійною підготовкою на виробництві. На тепер уже створено об'єктивні передумови, які дозволяють розпочати реалізацію пілотного проекту щодо підготовки бакалаврів за трирічними освітніми програмами.

Маю нагоду охарактеризувати їх депо деталніше.

У 2021 – 2022 навчальному році в університеті вперше був реалізований навчальний план з дуальної форми здобуття освіти. За угодами між провідними дорожно-будівельними компаніями та ХНАДУ в рамках пілотного проекту студенти здобували вищу освіту в аудиторіях університету та на робочому місці, набували професійних компетенцій і практичних навичок на виробництві, виконували реальні курсові проекти під керівництвом наставників з виробництва. Відверто кажучи, ми з побоюванням розпочинали проект з дуальної освіти, але зараз можемо впевнено

сказати: проект має безперечну підтримку як працедавців, так і здобувачів вищої освіти; впровадження дуальної освіти дозволяє закладам вищої освіти не лише підготувати фахівця з поглибленими професійними компетенціями, але й розширити перелік професійних компетенцій за замовленням виробництва шляхом коригування блоку вибіркових дисциплін освітніх програм.

Іншою передумовою щодо змінювання погляду на бакалаврські освітньо-професійні програми є реалізація концепції безперервної багатоступеневої освіти. Враховуючи реалії сьогодення, особливо перспективним, на наш погляд, є впровадження наскрізних освітніх програм на рівнях «молодший бакалавр – бакалавр», «фаховий молодший бакалавр – бакалавр», де навчання здійснюється за узгодженими між відповідними рівнями освіти освітньо-професійними програмами. Сьогодні в університеті розробляється механізм безперервної системи підготовки кваліфікованих кадрів і формування гнучких освітніх траєкторій здобувачів через систему наскрізних освітніх програм підготовки бакалаврів. У межах таких освітніх програм на підставі угод між ХНАДУ та закладами фахової передвищої освіти навчання у коледжах пропонується здійснювати за узгодженими навчальними планами й освітніми програмами.

Завпровадження таких програм дозволяє реалізувати концепцію створення вертикально інтегрованого освітнього простору, забезпечити здобуття професійних і освітніх кваліфікацій різного рівня, значно підвищити привабливість фахової передвищої освіти, залучати до подальшого навчання за найзатребуванішими інженерно-технічними напрямками підготовки мотивовану й талановиту молодь як у фахових коледжах, так і в закладах вищої освіти.

Розвиток сучасних освітніх технологій також сприяє формуванню нового погляду на реалізацію бакалаврських і магістерських освітніх програм, впритул наблизивши заклади вищої освіти до впровадження дистанційної форми здобуття освіти. Зараз вона ще викликає певний скептицизм та недовіру здобувачів, але ми чітко усвідомлюємо, що вже через декілька років ми будемо реально конкурувати з дистанційним навчанням. Тому сьогодні ми прагнемо до впровадження «технологій відкритої освіти», інтерактивних форм навчання, спрямованих на збільшення ролі самостійної роботи здобувачів.

Нині майже на 100% завершена підготовка електронних курсів-ресурсів за всіма освітніми програмами, що реалізується в ХНАДУ, та вже здійснюється надання їм статусу дистанційних курсів.

Найближче майбутнє дистанційної освіти ми бачимо таким:

– здобуття певних мікрокваліфікацій через відкриті дистанційні освітні ресурси;

– розширення системи освіти дорослих для підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації за профілем освітніх програм фахівців і професіоналів галузі, управлінців і науково-педагогічних працівників;

– подальша реалізація програм дуальної освіти і програм академічної мобільності здобувачів.

Наразі ми порушили лише декілька аспектів щодо програми і завдань стратегічного розвитку ХНАДУ на найближчі роки. Зрозуміло, що наш погляд на перспективи власного розвитку мають трансформуватися залежно від завдань економічного і соціального розвитку держави, адже університет є відкритою системою, яка відбиває глобальні процеси навколо нас. Єдине, що має бути незмінним, це – якість освіти.

Тож у 2022 – 2023 навчальному році наші основні зусилля спрямовані на:

– забезпечення відповідності професійних компетенцій та інноваційної активності випускників вимогам економіки і ринку праці через участь ХНАДУ у пілотному проекті щодо започаткування реалізації трирічних освітніх програм підготовки бакалаврів;

– створення безперервної багатоступеневої системи підготовки кваліфікованих кадрів через реалізацію освітніх програм з наскрізної підготовки «фаховий молодший бакалавр – бакалавр»;

– запровадження та реалізацію міждисциплінарних освітніх програм другого рівня освіти, запровадження англомовних бакалаврських і магістерських освітніх програм;

– розвиток дистанційної і дуальної освіти, застосування нових освітніх технологій, інтерактивних форм навчання, забезпечення доступу до освітніх ресурсів, підвищення якості освітніх послуг за напрямками підготовки, де ХНАДУ є безперечним лідером у північному, східному, південно-східному регіонах України, а випускники є найзатребуванішими на ринку праці;

– інтеграцію освіти, науки і виробництва, підвищення професійної кваліфікації науково-педагогічних працівників;

– підвищення рівня присутності університету в глобальному інформаційному просторі.

Ми впевнені, що будь-які цілі університету, які не спираються на підтримку всіх учасників освітнього процесу (науково-педагогічних працівників, здобувачів, академічної спільноти, стейкхолдерів), приречені на провал. Тому сьогодні, як ніколи раніше, нам необхідно зрозуміти, що від того, як ми впораємося із поставленими завданнями, залежить не лише місце університету в системі освітніх послуг, але й майбутнє автотранспортної та дорожно-будівельної галузей економіки України, а також ефективність їх повносного відновлення.

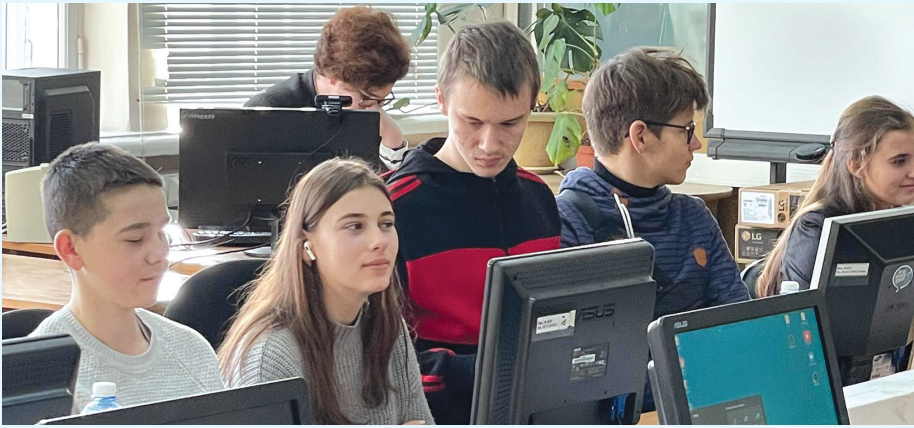
Напередодні Дня працівників автомобільного транспорту і дорожнього господарства вітаю викладачів, співробітників і здобувачів вищої освіти з нашим професійним святом!

Бажаю усім Вам, шановні колеги, миру і неодмінної Перемоги, міцного здоров'я і добробуту, професійного натхнення й плідних ужинок на освітянській і науково-дослідницькій ниві!

Анжеліка Батракова,
перший проректор ХНАДУ,
д.т.н., професор

О ПІДСУМКИ ВСТУПНОЇ КАМПАНІЇ

ДОСТОЙНИЙ РЕЗУЛЬТАТ

Прийом на навчання нових студентів – один із найголовніших напрямів роботи кожного закладу вищої освіти. Цей процес завжди вимагає чіткої та злагодженої роботи усіх залучених відділів і персоналу, й особливо у цей надскладний воєнний час.

Внаслідок повномасштабної збройної агресії з боку російської федерації цього року вступна кампанія взагалі була під великим питанням. Але мобілізація зусиль керівництва університету, деканатів, приймальної комісії, небайдужих викладачів і співробітників все-таки дозволили організувати прийом 2022 року на високому рівні.

Для досягнення такого результату були максимально задіяні ресурси сайту університету для on-line консультування з використанням усіх можливих засобів розповсюдження інформації (соц. мережі, мобільний зв'язок, поліграфічні матеріали тощо).

За умов постійних обстрілів Харкова та області, задля забезпечення можливості вступу всіх бажаючих, зокрема тих вступників, які були вимушені покинути постійне місце свого проживання, вперше були організовані консультаційні центри приймальної комісії ХНАДУ в різних містах України (Харків, Полтава, Павлоград, Кропивницький, Вінниця, Черкаси, Рівне, Чернівці).

Особливістю цьогоорічної вступної кампанії стала поточна адаптація і правил прийому, і відповідних заходів з прийому з метою надання можливості вступникам здійснити свою мрію та вступити до ХНАДУ: було змінено і нормативну базу, і терміни прийому; введено та реалізовано нові види і форми вступних випробувань; розширено перелік пільгових категорій вступників; введено й реалізовано систему оцінювання мотиваційних листів; передбачено та організовано можливість подачі цифрових копій документів, а також розроблено методичні рекомендації щодо накладання електронних підписів.

Основне навантаження при прийомі взяв на себе секретаріат приймальної комісії (О.В. Орел, Г.Г. Птиця, Г.С. Саркіян, В.С. Шейн) на чолі з Я.С. Левченко.

Цьогооріч наш університет здійснював прийом на денну та заочну форми навчан-

ня на вже звичні перший бакалаврський (за 23 спеціальностями/спеціалізаціями) та другий магістерський (за 19 спеціальностями/спеціалізаціями) рівні. Вперше цього року ХНАДУ ліцензував і проводив набір на «початковий» рівень вищої освіти «молодший бакалавр» (за 6 спеціальностями/спеціалізаціями).

Правилами вступу абітурієнтам дозволялося подавати до п'яти заяв на бюджет та до 20 заяв на контракт. Загальна кількість поданих заяв становить 5084 (порівняно з 2021 р. – 5592 заяв). Середній конкурс на бюджетні місця при подачі документів склав три особи на місце.

На рівень «бакалавр» на основі ПЗСО цьогооріч було рекомендовано 439 вступників на бюджетні місця на денній формі навчання, що на 49 місць більше, ніж минулооріч. Загалом на перший курс денної форми навчання було зараховано 775 вступників, що на 105 осіб більше, ніж у минулому році.

Прийом документів на денну форму навчання здійснювався з 29 липня до 23 серпня. Вступні іспити проводилися тільки для пільгових категорій вступників – інвалідів війни, учасників бойових дій та осіб, які мають звільнення від ЗНО/НМТ через стан здоров'я.

У 2022 р. було додано нову пільгову категорію (особи, місце проживання яких зареєстровано на особливо небезпечній території), які мали право складати індивідуальні усні співбесіди замість ЗНО/НМТ. Решта абітурієнтів повинна була подавати сертифікати ЗНО за 2019 – 2021 рр. або результати НМТ 2022 р. Цьогооріч Міністерство освіти і науки України ухвалило такий перелік конкурсних предметів: перший – українська мова; другий – математика; третій – історія України, що спричинило високу конкуренцію серед спеціальностей університету та загалом між ЗВО Харкова.

У 2022 р. випускники технікумів і коледжів при вступі на місця за державним замовленням обов'язково повинні були надавати результати ЗНО/НМТ з двох предметів для вступу на всі спеціальності. Це ускладнило набір у порівнянні з контрактною формою, де достатньо було подати лише мотиваційний лист. Через це у 2022 р. зменшилася кількість студентів, зарахованих на перший

прискорений курс навчання (184 вступники проти 227 у 2021 р.), однак збільшилася кількість зарахованих студентів на 2-й та 3-й курси на контрактну форму навчання (зі 111 осіб у 2021 р. до 114 у 2022 р.).

Масою зазначити, що порівняно з минулим роком збільшилася кількість студентів, зарахованих до магістратури (з 319 осіб у 2021 р. до 830 у 2022 р.). Це пов'язано з відміною проведення ЄВІ у 2022 р. при вступі на всі спеціальності, крім спеціальностей економічного спрямування (051, 071, 073, 076), на які обов'язковим було проходження магістерського тесту навчальної компетентності. Також слід зазначити, що збільшилася кількість вступників до магістратури з інших ЗВО (зі 135 до 217 осіб).

Крім того, цьогооріч також вперше у нашому університеті здійснювався набір на освітньо-професійний ступінь «молодший бакалавр», який було оголошено тільки на місця за кошти фізичних осіб. За умовами вступу для зарахування вступникам достатньо було подати мотиваційний лист. На цей ступінь до ХНАДУ було зараховано 147 вступників.

За підсумками вступної кампанії 2022 за заочною формою навчання також наявна позитивна динаміка. На перший курс центру освітніх послуг зараховано 93 студенти (серед яких 34 за кошти державного бюджету), у 2021 – 65 студентів. На 2-й та 3-й курси ЦОП у 2022 р. зараховано 33 контрактних студенти, у 2021 – 18. До магістратури на заочну форму навчання цьогооріч зараховано 109 осіб, у 2021 – 79.

Масою також зазначити, що цьогооріч ХНАДУ отримав додаткові бюджетні місця: 52 – на основі ПЗСО та 48 – на рівень «магістра».

Сумарний результат основної сесії прийому до ХНАДУ у 2022 р. на денну та заочну форми навчання склав 2340 зарахованих осіб, що суттєво більше, ніж у 2021 р. (1607 осіб).

Якщо проаналізувати наведені дані, порівнявши їх із даними інших ЗВО Харківщини, видно, що в ХНАДУ спостерігається одне з найбільших зростань кількості рекомендованих.

Отже, вступну кампанію 2022 в ХНАДУ можна вважати проведеною на високому рівні, тож щиро дякуємо всім, хто долучився до цієї край важливої та відповідальної роботи. Окрему подяку висловлюємо всім нашим викладачам і співробітникам, хто без вагань і суперечок, не шкодуючи ні сил, ні часу, підтримав наш університет у нинішні надскладні часи в цій непростій роботі. Особлива наша подяка викладачам кафедр вищої математики та українознавства і особисто їх завідувачкам Т.О. Ярхо та Н.В. Нікуліній. Також велика подяка директорам консультаційних центрів О.С. Букресевій, Г.П. Гейко, О.І. Дмитрієвій, О.В. Єфименку, О.С. Кононихіну, Н.В. Потаман, Н.В. Птиці та А.П. Холодову.

Впевнені, що з такою потужною командою можна долати будь-які складнощі й вирішувати будь-які завдання, адже усі ми працюємо заради нашого спільного майбутнього!

Все буде Україна!

**Г.Г. Птиця,
заст. відпов. секретаря
приймальної комісії**

○ ТРИУМФ

ГІДНЕ ВИЗНАННЯ НАУКОВОГО ДОРОБКУ

Щороку Рада молодих вчених при Міністерстві освіти і науки України проводить Всеукраїнський конкурс «Молодий вчений року», де визначають 100 кращих молодих вчених України – по одному переможцю в кожній зі 100 номінацій за чотирма блоками.

Молоді науковці ХНАДУ подавали свої кандидатури для участі у відповідних номінаціях блоку №2, де оцінювався науковий доробок претендентів упродовж 2021 р. за сукупністю таких показників: кількість статей у SCOPUS або Web of Science; кількість матеріалів конференцій у SCOPUS або Web of Science; кількість цитувань у SCOPUS або Web of Science; кількість статей у фахових виданнях; кількість публікацій у матеріалах міжнародних конференцій (обсягом не менше трьох сторінок); кількість патентів на винахід; кількість патентів на корисну модель; кількість авторських свідоцтв; участь у НДР (держбюджетні, госпдоговірні, НФНД) як керівник; участь у НДР (держбюджетні, госпдоговірні, НФНД) як відповідальний виконавець; захист аспіранта/докторанта; опонування дисертаційних робіт на здобуття наукового ступеня кандидата/доктора наук; здобуття гранта на наукові дослідження; монографія (не більше 5 співавторів), що опублікована за кордоном офіційними мовами Європейського Союзу; монографія (не більше 5 співавторів), що опублікована українськими видавництвами. За кожен показник конкурсантам нараховувалася певна кількість балів.

За результатами рейтингування отриманих конкурсантими балів конкурсною комісією було визначено переможця у кожній номінації.

Вперше серед 100 кращих молодих учених України є одразу двоє представників нашого університету.

Ми гордимось тим, що серед цьогорічних переможців Всеукраїнського конкурсу «Молодий вчений року» Ради молодих учених при Міністерстві освіти і науки України декан факультету підготовки іноземних громадян, професор кафедри економіки і підприємництва, доктор наук з галузі «Управління та адміністрування», професор Ярослава Сергіївна Левченко, яка здобула перемогу і стала лауреатом у номінації «Фінанси, банківська справа та страхування»; а також декан факультету управління та бізнесу, професор кафедри економіки і підприємництва, доктор економічних наук, доцент Інна Юрївна Шевченко, яка здобула перемогу і стала лауреатом у номінації «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність».

Також присмемо зазначити, що наші переможниці гідно представляли ХНАДУ навіть у тих номінаціях конкурсу, де їм не вдалося вибороти перемогу. Зокрема І.Ю. Шевченко посіла друге місце у номінації «Публічне управління та адміністрування», «Менеджмент та управління персоналом» і «Маркетинг», а також третє місце у номінації «Економіка».

ДОВІДКОВА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ПЕРЕМОЖНИЦЬ

Левченко Ярослава Сергіївна

Доктор наук з галузі «Управління та адміністрування» (2021, Болгарія), професор (2022), декан факультету підготовки іноземних громадян (2022), професор кафедри економіки і підприємництва (2021). Автор і співавтор понад 200 наукових і науково-методичних праць. Підготувала призерів міжнародних і всеукраїнських конкурсів студентських наукових робіт. Під її науковим керівництвом здобувачами вищої освіти опубліковано 26 наукових статей і 44 тези доповідей на наукових конференціях. Нагороджена Грамотою МОН України (2022), Подякою МОН України (2021), Подякою районної державної адміністрації (2020), медаллю «За самовіддане служіння науці» (2021), медаллю за сприяння розвитку Університету управління безпекою в Кошице (Словачина, 2021), Орденом ім. Михайла Балудянського (2021).

Шевченко Інна Юрївна

Доктор економічних наук (2019), доцент (2018), декан факультету управління та бізнесу (2021), професор кафедри економіки і підприємництва (2020). Автор і співавтор понад 400 наукових і науково-методичних праць. Лауреат Премії Верховної Ради України найталановитішим молодим ученим (2019). Стипендіат Кабінету Міністрів України (2020 – 2022). Переможець Міжнародного конкурсу «Вчений року» (Канада, 2021). Лауреат міського конкурсу «Молода людина року» (2019). Переможець конкурсу «Молодий новатор Харківщини» (2016). Підготувала 1 кандидата економічних наук та 1 доктора філософії з економіки, 36 переможців і призерів міжнародних і всеукраїнських конкурсів студентських наукових робіт. Під її науковим керівництвом здобувачами вищої освіти опубліковано 96 наукових статей і 157 тез доповідей на наукових конференціях. Нагороджена Нагрудним знаком МОН України «За наукові та освітні досягнення» (2022), Нагрудним знаком МОН України «Відмінник освіти» (2021), Почесною грамотою МОН України (2020), Грамотою МОН України (2019), Подякою МОН України (2018), Грамотою Харківської обласної ради (2022), Подякою Харківської обласної державної адміністрації (2019), Подякою Харківської обласної ради (2017), медаллю «За самовіддане служіння науці» (2021).

П'ятнадцятого жовтня в Київському будинку вчених Національної академії наук України відбулася урочиста церемонія нагородження цьогорічних лауреатів Всеукраїнського конкурсу «Молодий вчений року» Ради молодих вчених при МОНУ, яких палко привітали представники керівного складу Міністерства освіти і науки України, Національної академії наук України, а також Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти.

Представниці нашої alma mater Я.С. Левченко та І.Ю. Шевченко були нагороджені свідоцтвами лауреатів і статуетками «Мо-

лодий вчений року», фірмовими канцелярськими наборами з логотипами «Молода наука» та сертифікатами на безкоштовну публікацію фахової статті у наукових журналах видавництва «Гельветика».

Щиросердно вітаємо Ярославу Сергіївну та Інну Юрївну зі здобуттям перемогою у цьому престижному конкурсі!

Дякуємо за те, що своїми науковими здобутками прославляєте і підвищуєте престиж ХНАДУ!

О.І. Дмитрієва,
зав. каф. економіки і підприємництва,
проф.

О ЗВИТЯГА

«Я знаю грамоту свободи – її підписують мечі!»

Ліна Костенко «Берестечко»

Традиційно у світлий день Покрови Пресвятої Богородиці усі ми вшануємо подвиги українських героїв і героїнь, відзначаємо їхню мужність і відвагу, у церквах і храмах проходять урочисті богослужіння, а на могили померлих воїнів покладають квіти.

Чотирнадцятого жовтня – день Покрови Пресвятої Богородиці для українців є не просто християнським православним святом, але й символом боротьби і нездоланного прагнення до свободи!

З особливою шаную до Покрови Пресвятої Богородиці ставилися українські козаки. Продовжуючи традиції українського козацтва, це свято стало знаковим для бійців Української Повстанської Армії, було особливим, таким, що надавало надії, натхнення й віри у боротьбі із запеклим ворогом, який сьогодні зухвало й підступно вдерся до нашого дому. Ворог не змінився, але змінилися й зміцніли українці у своїй мрії, надії і вірі у перемогу. Щодня наша воля до перемоги стає сильнішою завдяки воїнам, які мужньо й самовіддано боронять наше життя, нашу країну і майбутнє усього цивілізованого світу. Захисники і захисниці України, які боронять нашу країну у лавах Збройних Сил й територіальної оборони, військові медики і госпітальєри, пожежні і сапери, волонтери і громадські активісти – сьогодні на вас дивиться увесь світ, а ми, українці, пишаємося і молимося щохвилини за ваші життя і найкращу перемогу!

«Сила нескорених» – саме під таким гаслом українці вперше відзначали День захисників і захисниць. На шляху до своєї незалежності український народ кількатороків і вогнем, і мечем боровся за волю Батьківщини, народ, який у ці буремні часи став взірцем мужності і духу, своєї свободи і символом цивілізованого світу. Століттями українці плекали національну культуру і мову, літературу і мистецтво, філософію і науку, що нині знані і визнані усім цивілізованим світом, і лише так звані «братські народи» завжди піддавали сумніву й критиці сам факт нашого існування і право на ідентичність, заперечуючи нашу історію, більше того – нав'язуючи нам її інтерпретацію, формуючи комплекси національної меншовартості й оперуючи викривленими «фактами» історії. Починаючи із переписаних «Березневих статей» XVII ст., українцям доводилося постійно вести відкриту і латентну боротьбу за право на своє існування із схиленою імперською ментальністю росіян. Велику й болісну ціну ми платимо у цій боротьбі, але, як написала сучасна українська поетеса Ірина Рубець, «... це наш час на ненависть і на прокльони...». Наразі наймужніші представники нації боронять нас від ворога на фронті, ми втрачаємо найкращих синів і доньок України, але ми точно знаємо, що ці тяжкі втрати ніколи не будуть змарнованими, бо саме вони сьогодні встановлюють історичну справедливість.

Нині незламний дух, міць і сила усього українського народу – це Захисники і Захисниці України! Щодня у цю тяжку історичну добу вони виконують свій обов'язок, стають прикладом для наслідування, уособленням сили і віри. Страшного ранку 24 лютого 2022-го, коли хижі пазури ворога

НИЗЬКИЙ УКЛІН ЗАХИСНИКАМ УКРАЇНИ

простягалися уздовж наших кордонів, коли було відчуття страху перед його очевидною перевагою, коли неможливо було повірити у те, що така військова агресія можлива у XXI сторіччі із загарбницькими намірами сусідньої держави, здавалося б цей страх і нерозуміння мали би паралізувати свідомість кожного українця. Але саме з цього ранку українці стовідсотково були впевнені у перемозі України. Ця впевненість і віра не похитнулися жодного разу завдяки Захисникам і Захисницям України! До того ж щодня вони зростають, коли ми бачимо військові подвиги і тяжку роботу наших воїнів.

Українські захисники і захисниці! Кожен українець своїми діями на волонтерській ниві, у лікарнях і госпітальєх, у школах і університетах, на будівництві чи торгівельному майданчику, висаджуючи квіти у міських парках чи ремонтуючи пошкоджені лінії електропередач, надихається вашою звитягою на фронті!

«Моє серце – сталь, Моя кров – Азов...». Слова цієї пісні відголоссям відбиваються у серці кожного українця, а звитяга українських захисників і захисниць навіки залишатиметься у піснях і кінострічках, віршах і оповіданнях, театральних виставах і картинах художників. Страшна війна народила воїнів світла, а вони надихнули цілі покоління на творчість, піднесення і віру у перемогу добра в усьому цивілізованому світі.

Важко підібрати слова, емоції і почуття, щоби віддати дяку і шану усім, хто поклав своє життя заради нашої волі, свободи і нашого життя, а також усім, хто саме зараз виборює право на існування кожного українця. Герої не вмирають! Шануймо пам'ять про загиблих викладачів і студентів, випускників і співробітників ХНАДУ:

Миколу Сильченка, кандидата технічних наук, старшого викладача кафедри

автомобілів ім. А.Б. Гредескула, який з першого дня війни був у лавах ЗСУ, загинув 7.04. 2022 р.

Сергія Істоміна, випускника автомобільного факультету, загинув у боях за Україну 15.05. 2022 р.

Віталія Нипомнящого, випускника механічного факультету, загинув на Харківщині 18.05. 2022 р.

Олега Скаргу, студента 3-го курсу механічного факультету, загинув у боях під Мар'їнкою.

Сгора Бовіна, студента 1-го курсу магістратури дорожньо-будівельного факультету, загинув у боях під Бахмутом.

Дмитра Королівського, студента механічного факультету, загинув у боях під Балаклією 7.09. 2022 р.

Державне свято – День захисників і захисниць України має героїчне минуле і не менш героїчну сучасність. І через десятки й сотні років майбутні покоління наших нащадків будуть вшановувати військову звитягу, героїзм, благородство і відданість Батьківщині наших відважних захисників і захисниць.

Ми ж сьогодні уклінно дякуємо і молимося за вас! Український воїне, ти у серці і молитві, у малюнку маленької дитини, у очікуванні на повернення з війни батьків і коханих, у надії матері дочекатися сина чи доньку, у мрії на мир і у впевненості Перемоги усього народу.

Розкидані війною по усьому світу українці знають «... усі ми прокинемося в один день від весняних і гарних новин про нашу спільну Перемогу».

Слава Україні! Героям слава!

Н.Р. Разумовська,
ст. викл. каф. ФППП;
В.О. Чепурна,
доц. каф. ФППП

О ГОТУЄМОСЯ ДО АКРЕДИТАЦІЇ

ОБГОВОРЮЄМО ОПП ЗІ СТЕЙКХОЛДЕРАМИ

Кафедра обліку і оподаткування нашого університету наразі активно готується до акредитації освітньо-професійної програми 071 «Облік і оподаткування» за другим (магістерським) рівнем вищої освіти.

У рамках цієї підготовки було проведено обговорення ОПП, що нещодавно відбулося у форматі Zoom-конференції за участю стейкхолдерів та викладачів кафедри обліку і оподаткування.

Гарант програми Тетяна Ковальова ознайомила присутніх з основним фокусом освітньої програми та її спеціалізаціями. Програма, що наразі акредитується, передбачає формування фундаментальних знань і фахових навичок здобувачів, які здатні приймати управлінські рішення з обліку та оподаткування на підприємствах різних галузей і форм власності.

Присутні обговорили особливості програми, зокрема, підтримали необхідність практичної підготовки на підприємствах різних галузей і форм власності, у т.ч. й на підприємствах автомобільно-дорожнього комплексу, та надали пропозиції щодо її удосконалення.

До програми були додані нові компоненти, удосконалені компетенції та відповідно оновлені програмні результати.

В обговоренні порушеного питання взяли участь стейкхолдери: проф. каф. обліку, аудиту та оподаткування Державного біотехнологічного університету Тетяна Маренич; доц. каф. бухгалтерського обліку і оподаткування Сумського державного університету Ірина Бурденко; директор ДП «ДГ «Елітне» ІР НААН» (м. Харків) Віталій Орлов; головна бухгалтерка ТОВ «ЛЕК-7» (м. Харків) Олена Сьськова; ко-

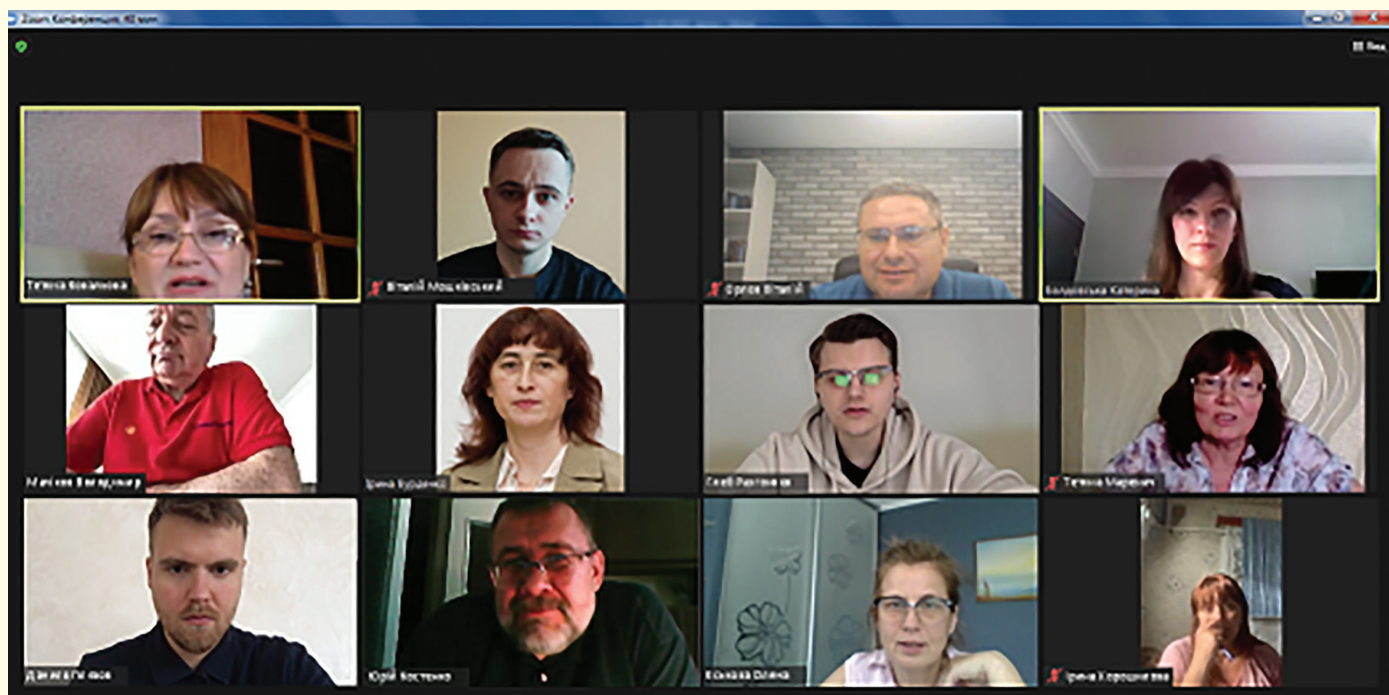
мерційний директор, співвласник ТОВ «ТОЛВІТ-УКРАЇНА» Віталій Трегуб; заступник начальника Управління мікрокредитування АТ «МЕГАБАНК» Данило Плехов; здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти Гліб Розганяєв; здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти Віталій Мошківський, а також викладачі кафедри обліку і оподаткування: завідувачка кафедри, гарант програми, доц. Тетяна Ковальова, проф. Володимир Маліков, доценти Катерина Болдовська, Юрій Костенко, Вікторія Вербицька, Ірина Хорошилова та Анжела Попова.

Обговорення освітньо-професійної програми 071 «Облік і оподаткування» за другим (магістерським) рівнем вищої освіти було продуктивним, за підсумками якого усі пропозиції та зауваження було враховано в ОПП та затверджено вченою радою ХНАДУ у липні 2022 р.

Маємо надію, що залучення до обговорення освітньо-професійної програми стейкхолдерів і врахування їхніх пропозицій дасть змогу вдосконалити освітній процес та у майбутньому підвищити фаховий рівень здобувачів вищої освіти з обліку і оподаткування.

Крім того, це забезпечить виконання основного завдання системи вищої освіти – підготовку фахівців до професійної діяльності, а також відтворення, розвиток і передачу новим поколінням досягнень науки, техніки та культури, формування гуманістичних світоглядних принципів і досягнення головної мети діяльності закладу вищої освіти – забезпечення належних умов підготовки сучасних фахівців для потреб народного господарства країни.

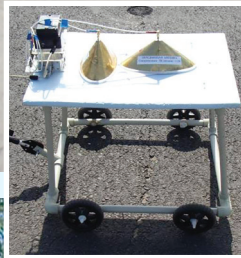
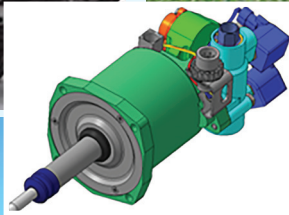
Ірина Хорошилова,
доц. каф. ОіО

О ДО ПРОФЕСІЙНОГО СВЯТА

ДБАЄМО ПРО ІМІДЖ ХНАДУ

Традиційно в останню неділю жовтня в Україні відзначається День працівників автомобільного транспорту і дорожнього господарства. Це державне професійне свято стосується усіх, хто обслуговує транспортні засоби і займається їх виробництвом, хто будує і ремонтує автобани, автомагістралі та шляхи місцевого значення, а також усі, від кого залежить безпечний рух пасажирського і вантажного транспорту, комфорт і безпека пасажирів, а також якість і оперативність перевезень. Це свято відзначає і колектив нашого університету, адже саме ХНАДУ здійснює підготовку сучасних фахівців для цих галузей.

Автомобільна промисловість і дорожня галузь є провідними галузями народного господарства, оскільки вони впливають на розв'язання економічних, соціальних, екологічних і науково-технічних проблем держави. Наш університет є головним центром підготовки інженерних кадрів як для автомобільного транспорту, так і дорожнього господарства. Колектив ХНАДУ плідно співпрацює з підприємствами цих галузей в освітній і науковій галузях.

Незважаючи на повномасштабну агресію рф проти України, що призвела до тяжких наслідків у науковій царині, наукові дослідження, публікація їх результатів наразі продовжуються, а виступи наших учених і дослідників на міжнародних конференціях не зупиняються. Угоди із замовниками на виконання досліджень під час воєнного стану тимчасово призупинені, а от науководослідні роботи, що виконуються за замовлення Міністерства освіти і науки України, продовжуються, обсяг фінансування котрих на 2022 рік було дещо скорочено.

У поточному році ХНАДУ виконує п'ять тем із річним обсягом робіт 4,88 млн грн. Цьогоріч розпочато фінансування трьох проектів, котрі було подано на конкурс кафедрами автомобільного, механічного

та дорожньо-будівельного факультетів. Ці проєкти отримали високі бали експертів фахової ради МОН і були включені до тематичного плану наукових досліджень та розробок з річним обсягом фінансування 2,8 млн грн. Нові бюджетні теми відповідають пріоритетним напрямкам розвитку науки і техніки та переліку пріоритетних тематичних напрямів наукових досліджень і наукових розробок університету.

За напрямом «Енергетика та енергоефективність. Енергоефективні технології на транспорті» передбачено провести:

- розробку системи, що покращує енергоефективність та екологічність автотранспорту на базі технології «mildhybrid» (наук. кер. В.О. Богомолов, термін виконання 2022 – 2023 рр.);

- розробку інтелектуальних технологій підвищення довговічності та енергоефективності мехатронних систем для броньованої техніки (наук. кер. Д.Б. Глушкова, термін виконання 2022 – 2023 рр.).

За напрямом «Інформаційні та комунікаційні технології. Нові апаратні рішення

для перспективних засобів обчислювальної техніки, інформаційних та комунікаційних технологій» передбачено провести розроблення методів і засобів дефектоскопії та оцінки надійності об'єктів критичної транспортної інфраструктури (наук. кер. А.Г. Батракова, термін виконання 2022 – 2023 рр.).

Міністерство освіти і науки України затвердило пропозиції Науково-технічної ради з питань формування та виконання державного замовлення на науково-технічну продукцію щодо переліку найважливіших науково-технічних (експериментальних) розробок та орієнтовних обсягів фінансування кожної розробки в розрізі років виконання. Відповідно до Розпорядження Кабінету Міністрів України від 12.08. 2022 р. №713-р «Про затвердження переліку науково-технічних (експериментальних) розробок у рамках виконання державного замовлення на найважливіші науково-технічні (експериментальні) розробки та науково-технічну продукцію у 2022 році» згідно із наказом МОН України від 17.06. 2022 р. №565 «Про затвердження пропозицій щодо державного замовлення на науково-технічні (експериментальні) розробки та науково-технічну продукцію, сформованих за результатами конкурсного відбору» ХНАДУ упродовж 2022 – 2023 рр. буде виконувати розробку за пріоритетним напрямом «Енергетика та енергоефективність», а саме роботу «Розроблення дослідного зразка енергоефективного колісного малогабаритного транспортного засобу подвійного використання» (наук. кер. М.А. Подригало). Обсяг фінансування розробки 2641,1 тис. грн, у т.ч. на 2022 р. – 758,1 тис. грн, на 2023 р. – 1883,0 тис. грн. Це комплексна розробка, що виконується дослідниками кафедр технології машинобудування і ремонту машин, автомобільної електроніки, автомобілів ім. А.Б. Гредескула, тех-

О ДО ПРОФЕСІЙНОГО СВЯТА

ДБАЄМО ПРО ІМІДЖ ХНАДУ

Закінчення. Початок на с. 8

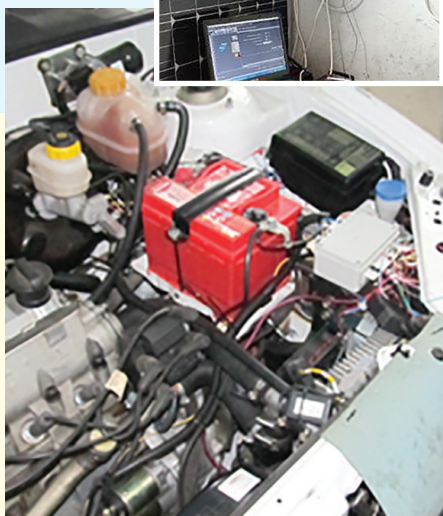
нічної експлуатації та сервісу автомобілів ім. М.Я. Говорущенка, комп'ютерних технологій і мехатроніки та економіки і підприємництва. Над вирішенням цих важливих завдань працюють 13 докторів і 9 кандидатів наук.

Принагідно зазначимо, що в умовах бойових дій проведення наукових досліджень є дійсно складним процесом через обмеження фінансування робіт, виконання експериментальних робіт, проведення обстежень об'єктів і доступу до певних інформаційних ресурсів, але науковці університету наполегливо працюють у цьому напрямі і продовжують роботи над новими публікаціями і доповідями, що допомагає підвищити наукометричні рейтинги ХНАДУ.

Важливим критерієм упізнаваності університетів на зовнішньому ринку в науковій сфері є рівень цитованості публікацій учених у визнаних наукометричних базах даних, адже індекс цитованості враховується у різних міжнародних рейтингах. Крім того, цей показник відображається і у рейтингах Міністерства освіти і науки України.

У рейтингу вітчизняних університетів у 2022 р. за показниками Scopus ХНАДУ посів 80 місце. Станом на квітень 2022 р. до рейтингу включено 195 університетів. У рейтинговій таблиці ЗВО ранжовані за h-індексом. ХНАДУ мав 19 пунктів за індексом Гірша і займає 80 місце, зокрема за кількістю публікацій – 57 місце, за цитованістю – 64. Поточний індекс Гірша ХНАДУ за наукометричною базою даних Scopus дорівнює 21, а у Web of Science – 14.

За рахунок зростання кількості цитувань наукових праць учених університету за всім місяців цього року значення індексу Гірша за даними БД Scopus збільшилося у порівнянні з минулим роком на

дві позиції (з 19 до 21). Станом на липень 2022 р. ХНАДУ поліпшив свої показники у міжнародному рейтингу Webometrics Ranking of World's Universities, де зайняв 33 місце серед ЗВО України. Станом на січень 2022 р. наш університет займав 34 місце, за півроку ми подолали одну позицію, але це позиція вгору за дуже складних умов у світовому рейтингу.

Загалом у рейтингу оцінювалося понад 29 тисяч університетів світу, 312 з них – вітчизняні. Цього року у міжнародному рейтингу UniRank ХНАДУ посідає 78 місце по Україні та 6585 місце у світі серед закладів вищої освіти. У попередні роки університет займав 114 місце по Україні та 7504 у світі.

У щорічному рейтингу університетів України «Топ-200 Україна 2022» від Центру міжнародних проєктів «Євроосвіта» наш університет піднявся з 53 на 46 місце у порівнянні з 2021 р.

Серед ЗВО Харкова ХНАДУ посідає дев'яте місце

Окремо слід відзначити одну з рекордних позицій, яку займає наш університет серед закладів вищої освіти як по Харківському регіону, так і по Україні, – це рейтинг переможців Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт. За цим показником ХНАДУ посідає перше місце по області та четверте місце по Україні.

Крім того, h-індекс окремих науковців враховують, наприклад, під час подання наукових проєктів на фінансування за рахунок державних коштів. Серед науковців нашого університету у міжнародній БД Scopus за h-індексом лідирують А.В. Гнатів і Щ.В. Аргун (індекс Гірша –13), А.Г. Батракова (індекс Гірша – 9), С.В. Понікаровська (індекс Гірша – 8), О.Г. Гурко і В.А. Корогодський (індекс Гірша – 7), М.А. Подригало і В.П. Волков (індекс Гірша – 6).

Варто також зазначити, що за дев'ять місяців цього року в БД Scopus розміщено 73 публікації наших співробітників. За кількістю публікацій кращими кафедрами є: економіки і підприємництва – 13 публікацій, метрології та безпеки життєдіяльності – 7,25, автомобільної електроніки та деталей машин і ТММ – по 4,25 публікацій..

Незважаючи на складні умови праці, пов'язані з воєнним станом, ми підтримуємо імідж нашого університету на гідному рівні.

Шановні колеги! Напередодні нашого професійного свята – Дня працівників автомобільного транспорту і дорожнього господарства, прийміть найщиріші та найтепліші привітання і побажання великих успіхів!

Зичимо всім, чіє життя та улюблена праця пов'язані з дорогою, міцного здоров'я і добробуту, невичерпної енергії і вагомих здобутків, зеленого світла на автошляхах і миру в нашій країні.

**Свєнєнія Кірсанова,
начальниця науково-дослідної частини**

О АКТУАЛЬНО

НА ВИМОГУ ЧАСУ

У сучасному світі комунікаційних і цифрових технологій суспільство пред'являє відповідні вимоги до якості освіти, у тому числі й до вищої. Це спонукає університети та міжнародні асоціації, особливо ті, котрі пов'язані з інженерією і проєктуванням технічних пристроїв, а також систем і технік, знаходити нові підходи до організації освітнього процесу та наукової діяльності.

Рух університетів і міжнародних асоціацій у ногу з часом неможливий без талановитих молодих новаторів, які у поєднанні з досвідом професорського потенціалу цих структур, становлять основу майбутнього їх розвитку на міжнародному ринку освітніх послуг в умовах жорсткої конкуренції.

Понад десять років поспіль в нашому університеті за рахунок цифрових технологій обрано шлях підвищення цифрової грамотності викладачів, які неодноразово отримували сертифікати цифрової грамотності високого рівня від Міністерства цифрової трансформації України через національну онлайн-платформу «Дія. Цифрова освіта» (<https://osvita.diia.gov.ua>).

Масмо нагоду відзначити, що завдяки проходженню курсу «Підготовка дистанційних курсів» (<https://dl2022.khadi-kh.com/course/view.php?id=42>) на сьогодні вже отримали сертифікати різного рівня гра-

мотності такі викладачі ХНАДУ, як: Сергій Андрієнко, Ольга Букресва, Марина Бугайова, Олександр Коваль, Андрій Коваль, Володимир Кухаренко, Дмитро Леонтєв, Надія Подригало, Олена Сук, Наталія Семченко, Геннадій Симбірський, Ольга Холодова та Олександр Черніков.

Для покращення навчального процесу не лише у напрямі якості викладання дисциплін, але й забезпечення якісного контролю процесу організації навчання в ХНАДУ запроваджено централізовану систему віддаленого доступу до розкладу занять (<https://vuz.khadi.kharkov.ua>), який гармонізовано з навантаженням викладачів, фактично сформованими групами та віртуальними групами, котрі необхідні в умовах реформування вищої освіти в Україні для забезпечення реалізації вибіркової складової освітніх програм, що розроблені випусковими кафедрами на початковому, першому, другому і третьому рівнях вищої освіти.

Варто зазначити, що з першого вересня 2022 р. у ХНАДУ було реалізовано початковий рівень (короткий цикл) вищої освіти завдяки оптимізації навчального процесу навчальним відділом під керівництвом проф. А.Г. Батракової, яка здійснюється за допомогою автоматизованої системи керування закладом вищої освіти.

До речі, завдяки використанню сучасних підходів та комунікаційних і цифрових технологій, у т.ч. й дистанційних, ХНАДУ може вважатися одним з провідних університетів нашої країни, який здатний реалізувати очну та заочну форми навчання за усіма спеціальностями у цифровому форматі, як цього, власне, і вимагає сучасне суспільство.

Напередодні професійного свята – Дня працівників автомобільного транспорту і дорожнього господарства – хочу побажати згуртованому колективу нашого університету наснаги і подальшого професійного розвитку й особливо нашим науково-педагогічним працівникам та представникам інженерного загалу.

Широкердно зичу усім перспективних наукових тематик, котрі забезпечать ХНАДУ вигідні позиції на світовому ринку вищої освіти.

У новітню епоху комунікаційних і цифрових технологій, згідно з гаслом підрозділу кафедри автомобілів ім. А.Б. Гредескула – лабораторії швидкісних автомобілів: «Там де ми, там перемога!», бажаю усім нам великих професійних успіхів не лише упродовж нового навчального року, але й у майбутньому.

Дмитро Леонтєв,
проф. каф. автомобілів
ім. А.Б. Гредескула

О ДІЛОВІ ЗУСТРІЧІ

МІЖНАРОДНА СПІВПРАЦЯ

Незважаючи на повномасштабну війну, розв'язану росією проти України, і об'єктивні труднощі, спричинені воєнними діями країни-агресорки, науковці кафедри автомобільної електроніки на-

шого університету активно працюють у царині міжнародної співпраці, гідно продовжуючи виконувати відповідні зобов'язання у рамках реалізації проєкту Erasmus+.

Нещодавно у рамках реалізації проєкту Erasmus+ «Розвиток практично орієнтованої, спрямованої на студентів, освіти у напрямі моделювання кібер-фізичних систем» SubPhys викладачі кафедри взяли участь у робочій зустрічі, що відбулася у Нікосії (Кіпр).

За результатами проведеної зустрічі було констатовано, що всі зобов'язання партнерів-учасників проєкту виконані у відповідності до плану та поставлених завдань, а власне сам проєкт SubPhys було продовжено на шість місяців (до 14 травня 2023 р.).

Крім того, у рамках реалізації проєкту SubPhys учасники заходу узгодили перенесення на лютий місяць стажування студентів українських партнерів в Нікосії, а також план роботи і подальших зустрічей згідно з планом проєкту.

І які б непередбачувані виклики не виникали на шляху до успішної реалізації цього проєкту, викладачі кафедри автомобільної електроніки гідно вирішують нагальні питання у царині міжнародної співпраці.

Наш власкор

О АКТУАЛЬНО

МАЙБУТНЄ ГАЛУЗІ – ЗА НОВИМИ СПЕЦІАЛЬНОСТЯМИ

Технологія будівництва автомобільних доріг відіграє важливу роль у забезпеченні їх високої якості. За останні десятиліття впровадження нових технологій значно підвищило стандарти та вимоги до якості дорожнього полотна.

Забезпечення світових стандартів якості неможливе без використання різноманітних засобів і добавок, що застосовуються на різних етапах виготовлення асфальтобетону. Щоб розв'язати ці проблеми, на допомогу приходить хімія та хімічні технології.

Залучення різних хімічних компонентів до складу асфальтобетону може надати матеріалу спеціальних експлуатаційних властивостей. Деякі можуть підвищити стійкість покриттів до морозу, інші збільшують шорсткість проїжджої частини, треті збільшують твердість та тривкість дорожнього полотна. Введення спеціальних адгезійних добавок покращує водостійкість асфальту, продовжуючи термін його служби. Використання технології із застосуванням по-

лімерних добавок може значно покращити властивості бітуму та щебеню, що застаріли і не відповідають вимогам нових стандартів.

Варто також враховувати, що мінеральні матеріали відрізняються за якістю та складом і відповідно будуть поводитися по-різному при виробництві асфальтобетонної суміші. Вирішення цих завдань неможливе без розробки спеціальних та якісних багатоконпонентних рецептур.

Серед хімічних речовин, що застосовуються при виготовленні дорожнього покриття, зокрема й такі:

- насичений лужний водний розчин натрій силікату підвищує міцність та гідроізоляційні характеристики;
- толуол використовують у виробництві дорожніх фарб, щоб надати їм робочої в'язкості;
- трихлоретилен використовується для очищення обладнання і дорожньої техніки.

Отже, використання хімічних добавок дозволяє змінити початкову сировину та

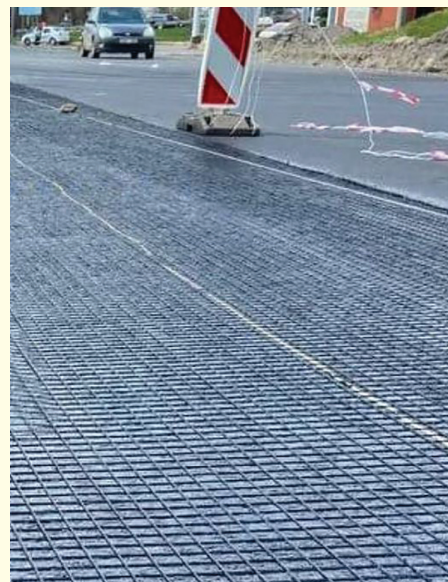
надати дорожній поверхні необхідних властивостей.

З короткого огляду використання хімічних добавок можна побачити, яку важливу роль вони відіграють у забезпеченні певних властивостей дорожньої поверхні. Розробка нових добавок неможлива без використання хімічних технологій та підтверджує, що хімія є важливим інструментом, який забезпечує прогрес у будівництві доріг.

Саме потреба у спеціалістах, які б набули дві спеціальності 161 «Хімічні технології та інженерія» і 192 «Будівництво та цивільна інженерія», дозволила створити та реалізувати в нашому університеті нову освітньо-професійну програму «Хімічні технології в будівництві».

Ця програма фактично знаходиться на межі вивчення двох спеціальностей, є їх симбіозом та унікальна для нашої країни.

Т.О. Ненастіна,
зав. каф. ХХТ, доц.

О КОНФЕРЕНЦІЙ. ДИСПУТИ

НАШ НАУКОВИЙ ВНЕСОК У ПЕРЕМОГУ

Нещодавно в нашому університеті на платформі ZOOM у режимі онлайн відбулася щорічна міжнародна науково-технічна конференція «Матеріалознавство та технології», організаторами якої виступили: кафедра технологій металів та матеріалознавства ім. О.М. Петриченка, ТОВ НВО «Укрінтех», ДП «Завод ім. В.О. Малишева» та АТ ХМЗ «Світло Шахтаря».

У конференції взяли участь понад 100 спеціалістів з академічних інститутів і закладів вищої освіти України, Німеччини, Молдови та Естонії.

Учасників конференції щиро привітав ректор ХНАДУ, лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки, проф. В.О. Богомолів.

Віктор Олександрович відзначив, що, незважаючи на нові виклики часу – спершу пандемія коронавірусу, потім жорстоке й цинічне вторгнення російської федерації на територію України – наука була й залишається рушійною силою прогресу людства. Результати новітніх досліджень підтверджують суттєвий вплив на розвиток усіх галузей і, що особливо важливо для України, – безпеки держави. Ректор ХНАДУ побажав науковцям швидкої перемоги України у війні та усім пільної роботи й конструктивного діалогу.

Роботу міжнародного наукового форуму розпочали наші колеги з Бранденбурзького технічного університету (Німеччина) такими доповідями: «On the heat treatment of selective laser melted 316L» авторів Iuliia Morozova, Christian Kehm, Aleksei Obrosov, Yitong Yang, Kamal Uddin Mohammad Miah, Elena Uludintceva, Sebastian Fritzsche, Sabine Weiß, Vesselin Michailov; а також «Manufacturing of highly effective microreactors by selective laser melting (3D Metal Printing)» авторів A. Kloshek, M. González-Castaño, C. Kehm, R. Ossensbrink, V. Michailov. Представлені доповіді викликали жваву зацікавленість, адже науковці кафедри технологій металів та матеріалознавства ХНАДУ упродовж багатьох років пільно займаються питаннями лазерної

термічної обробки, що впроваджена у практику машинобудівних підприємств України з метою підвищення довговічності деталей циліндро-поршневої групи будівельно-дорожніх машин і броньованої техніки.

Наразі сучасне машинобудування ставить високі вимоги до експлуатаційних властивостей матеріалів. Основна увага при розробці нових марок сталей зосереджена на одержанні необхідних механічних властивостей одночасно із раціональним використанням ресурсів. Цим питанням і були присвячені доповіді провідних учених Інституту чорної металургії ім. З.І. Некрасова НАН України (м. Дніпро) «Дослідження перспективної сталі з високою прогартуваністю для високоміцних залізничних рейок», автори: мол. наук. співр. Р.В. Подольський, ст. наук. співр., д.т.н. О.І. Бабаченко і д.т.н. Г.А. Кононенко, а також «Ресурсозберігаюча пом'якшувальна термічна обробка легованих сталей», автори: ст. наук. співр., д.т.н. В.А. Луценко і к.т.н. Т.М. Голубенко та О.В. Луценко. Науковці запропонували режим термічної обробки, яка дозволила значно знизити енергетичні витрати, забезпечити високу пластичність сталі перед механічною обробкою. Це гарантує легке деформування металу, що дуже важливо для сучасного машинобудування.

Науковці з Національного технічного університету України «КПІ ім. Ігоря Сікорського» (м. Київ) ознайомили учасників конференції зі своїми останніми дослідженнями за темою «Параметри якості поверхонь композитних самозмащувальних деталей тертя для друкарських машин при абразивному шліфуванні», автори: д.т.н., проф. Т.А. Роїк та О.А. Гавриш, а також асп. А.О. Бровкін. У цій роботі наведено результати формування параметрів якості поверхонь антифрикційних деталей тертя з нових високолегованих композитів, синтезованих зі шліфувальних відходів легованих сталей, призначених для вузлів високошвидкісних друкарських машин. Показано, що якість поверхонь залежить від взаємодії процесів зміцнення та відпо-

чинку поверхневих шарів самозмащувальних деталей, які одночасно виникають при абразивному шліфуванні.

Питанням дослідження структури скла була присвячена доповідь нашого колеги, старшого наукового співробітника з Бельцького державного університету ім. Алеку Руссо (Молдова), д.хім.н. В.А. Шарагова «Дослідження структури поверхневих шарів силікатних стекел за допомогою методу секційного травлення розчином HF».

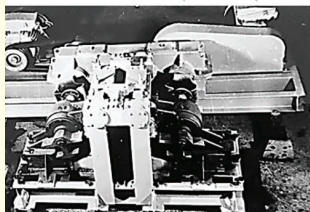
Національний технічний університет «Дніпровська політехніка» представив доповідь «Вплив вібраційної дії на структуру і властивості сплаву Al-Si», автор к.т.н., доц. Н.О. Ротг. Результати цієї роботи відкривають широкі можливості для покращення структури і властивостей ливарних сплавів на основі алюмінію. Інтерес для фахівців становить і робота «Підготовка абразивного матеріалу для чистиння деталей автомобіля» авторів к.т.н., доц. О.В. Федоскіна та асист. М.М. Єрісова, які також працюють в цьому університеті.

ДВНЗ «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури» презентувала дослідження «Фрактальне моделювання структури і властивостей цементу», автори: д.т.н., проф. В.І. Большаков, д.т.н., доц. В.М. Волчук і к.т.н., доц. М.А. Котов.

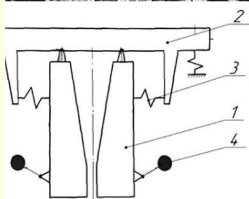
Український державний університет науки і технологій (м. Дніпро) представляли к.т.н., доц. Т.А. Аюпова та О.А. Носко, а також студенти В.О. Красніков і В.О. Чердник з доповіддю «Структура та механічні властивості сплаву Al9 в технологічному ланцюжку «модифікування-обробка в рідкому стані». Проведене авторами дослідження дасть можливість у майбутньому задовольнити потреби машинобудування в алюмінієвих сплавах, які деформуються (за одночасної фактичної відсутності їх вітчизняного виробництва) за рахунок розробки деформованого сплаву на основі ливарного сплаву Al9, що дозволяє розширити сферу його використання для виготовлення продукції обробкою тиском.

Закінчення на с. 13

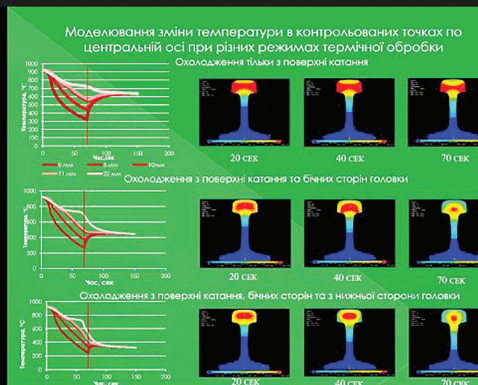
ВІБРАЦІЙНА ШОКОВА ДРОБАРКА

Експериментальний зразок

Конструктивна схема

ADL DU-110

О КОНФЕРЕНЦІЇ. ДИСПУТИ

НАШ НАУКОВИЙ ВНЕСОК У ПЕРЕМОГУ

Закінчення. Початок на с. 12

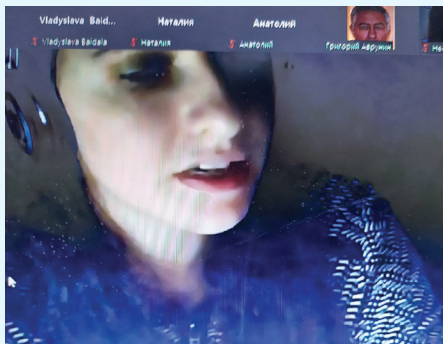
Учасник нашої конференції О.А. Прилепа (м. Таллін, Естонія, Concrete Plus) разом із вченими з Національного університету «Полтавська політехніка ім. Юрія Кондратюка» к.т.н., доц. М.М. Нестеренко та Т.М. Нестеренко, а також асп. Д.Ю. Бугровим представили роботу «Обґрунтування параметрів установки для просторової віброобразивної обробки та зачистки».

Підвищенню зносостійкості мехатронних систем машин подвійного призначення присвячена доповідь авторів к.т.н., доц. Г.А. Авруніна та д.т.н., проф. Д.Б. Глушкова нашого університету «Досвід використання пар тертя ковзання, ущільнень та робочих рідин в об'ємних гідроприводах будівельних і дорожніх машин», в якій наведено досвід роботи з підвищення зноса та корозійної стійкості відповідальних деталей об'ємних гідроприводів будівельних і дорожніх машин. Автори дослідження розглянули експлуатаційні режими навантаження і матеріали пар тертя ковзання аксіально-поршневих, пластинчастих та радіально-поршневих насосів і гідромоторів. У представленій роботі розглянуто сучасні матеріали для ущільнень гідроциліндрів та валів гідромоторів.

Нині все більшого застосування набувають жароміцні сплави на основі нікелю. Вирішенню цього питання присвячена доповідь авторів Національного університету «Запорізька політехніка» к.т.н., доц. О.А. Глотки, д.т.н., проф. В.Ю. Ольшанецького та асп. В.В. Хвостака «Збільшення працездатності жароміцних нікелевих сплавів завдяки оптимізації хімічного складу». Їхнє дослідження показало, що збільшення тривалості експлуатації деталей газотурбінного тракту є вимушеним та необхідним напрямом підвищення конкурентоспроможності сучасних виробничих підприємств. Для вирішення цього завдання необхідна оптимізація хімічного складу жароміцних нікелевих сплавів у межах марочного складу. Встановлення залежностей між хімічним складом та тривалістю експлуатації деталей газотурбінного тракту є дійсно важливим завданням.

Не менш цікаві роботи були запропоновані також і науковцями НТУ «ХП»: «Структурна інженерія поверхні деталей для підвищення їх експлуатаційних властивостей» д.т.н., доц. В.В. Суботіної та «Створення високоміцного термостабільного сплаву з твердорозчинно-боридним зміцненням» к.т.н. С.А. Князева.

Сумський національний аграрний університет представив доповідь «Критерії вибору технології нанесення бабітових покриттів підшипників ковзання роторних машин» авторів д.т.н., проф. В.Б. Тарельника та асп. В.О. Пірогова. У їхній роботі запропоновано фізично обґрунтовану математичну модель процесу зносу бабітових покриттів, яка дозволяє вирішувати як пряму задачу – визначати ваговий знос за відомою роботою тертя, так і зворот-

2 АКТУАЛЬНІСТЬ

Небезпечна речовина	Кількість на території України, тис. т	Середньодобова ГДК в атмосфері, мг/м ³
Аміак (NH ₃)	178,4	0,04
Хлор (Cl ₂)	119,8	0,03

ну – знаходити необхідну роботу тертя для отримання зносу. Розроблено методику визначення констант рівняння зносу: енергії активації і максимального вагового зносу, котрі можуть бути критеріями вибору найбільш раціональної технології нанесення бабітового покриття.

Не лише науковий, але й практичний інтерес становить робота викладача Національного університету цивільного захисту України (м. Харків) А.С. Мельниченка «Прогнозування розмірів зон хімічного забруднення при аваріях з викидом небезпечних газів».

Інтерес учасників конференції викликали також і доповіді, присвячені одному з методів неруйнівного контролю – твердості: «Апаратно-програмний комплекс вимірювання твердості за методом Брінелля», автори: к.т.н., проф. В.І. Мощенко і студент Д.І. Михайлов; «Переваги застосування універсальних портативних твердомірів при вхідному контролі великогабаритних деталей. Нова розробка компанії Укрінтех – універсальний портативний твердомір DU-110», автор інженер ТОВ НВО Укрінтех О.С. Гончаров.

Науковці кафедри технології металів та матеріалознавства ім. О.М. Петриченка представили доповіді: «Розробка режимів швидкісного відпалу холоднокатаних полів алюмінієвих сплавів», автори: к.т.н., проф. І.В. Дошечкіна та студент В.В. Пензев; «Intercluster boundaries in chalcogenide amorphous films», автор N. Diakonko;

«Формування структури та фазового складу зносостійких сталей, легованих титаном», автори: к.т.н., доц. В.А. Багров, д.т.н., проф. Д.Б. Глушкова та студент Н.А. Ворогинцев; «Розробка методів підвищення довговічності деталей гірничого обладнання», автори: д.т.н., проф. Д.Б. Глушкова, гол. інж., к.т.н. Р.А. Бережний і заст. гол. інж. АТ ХМЗ «Світло Шахтаря», к.т.н. В.В. Нежебовський та студентка А.А. Гнатюк; «Інноваційний спосіб одержання детонаційної шихти, який забезпечує отримання алмазної фракції із стабільними характеристиками», автор к.т.н., доц. Л.В. Омельченко; «Покращення оброблюваності високохромистого чавуну», автори: к.т.н., доц. Н.О. Лалазарова (ХНАДУ), к.т.н., доц. О.Г. Попова (ХНАЕУ ім. М.С. Жуковського «ХАІ») і студент В.В. Омельченко та інші.

Проведена конференція – це чудова нагода для цікавого обговорення наукових проблем, обміну враженнями та думками, ознайомлення із сучасними підходами розвитку науки і нашої країни в цілому.

Маємо надію, що ця міжнародна конференція стане вагомим внеском у розвиток важливої пріоритетної галузі в Україні – матеріалознавства. Наші наукові досягнення є вагомим внеском у перемогу України над лютим ворогом.

Сучасними науковими розробками усі разом ми наближаємо мир на нашій землі. Все буде Україна!

Д.Б. Глушкова, зав. каф. ТММ, проф.

О ПРИВІТАННЯ

Вітаємо ювіларів

(які народилися у вересні – жовтні)

Володимира Васильовича Бондаренка – завідувача кафедри філософії та педагогіки професійної підготовки.

Надію Сергіївну Моргуну – завідувачку кафедри мовної підготовки.

Володимира Миколайовича Кухаренка – професора кафедри технології машинобудування і ремонту машин.

Валерія Олександровича Шевченка – доцента кафедри будівельних і дорожніх машин ім. А.М. Холодова.

Віктора Борисовича Косолапова – доцента кафедри будівельних і дорожніх машин ім. А.М. Холодова.

Олександра Андрійовича Дзюбенка – доцента кафедри автомобільної електроніки.

Владислава Миколайовича Шулякова – доцента кафедри комп'ютерних технологій і мехатроніки.

Юрія Васильовича Горбіка – доцента кафедри технічної експлуатації та сервісу автомобілів ім. М.Я. Говорущенка.

Віталія Сергіївни Шеїна – доцента кафедри технології машинобудування і ремонту машин.

Олександра Андрійовича Ковалю – доцента кафедри метрології та безпеки життєдіяльності.

Оксану Володимирівну Панкову – доцента кафедри екології.

Олену Володимирівну Запорожцеву – доцента кафедри організації та безпеки дорожнього руху.

Станіслава Валерійовича Свєчинського – доцента кафедри транспортних систем і логістики.

Ірину Володимирівну Ткаченко – старшу викладачку кафедри філософії та педагогіки професійної підготовки.

Сергія Володимировича Мартиненка – начальника військово-мобілізаційного підрозділу.

Анатолія Дмитровича Скотаренка – провідного інженера науково-дослідної частини.

Агнесу Карпівну Мисюру – провідну інженерку сектору обліку співробітників.

Дар'ю Володимирівну Домнишеву – бібліотекарку I категорії наукової бібліотеки.

Надію Леонідівну Титаренку – провідну бухгалтерку бухгалтерської служби.

Ірину Дмитрівну Мірошникову – старшу лаборантку з вищої освіти кафедри будівельних і дорожніх машин ім. А.М. Холодова.

Світлану Миколаївну Бураченко – операторку копіювальних і розмножувальних машин видавництва.

Людмилу Іванівну Каменську – комендантку гуртожитку №4.

Ольгу Анатоліївну Андренко – кастелянку гуртожитку №3.

Наталю Василівну Круподерю – сторожку відділу охорони.

Галину Миколаївну Майстренку – сторожку відділу охорони.

Світлану Олександрівну Сміян – чергову гуртожитку №3.

Любов Юрїївну Орловську – прибиральницю господарчого відділу.

Лідию Володимирівну Мартишко – прибиральницю факультету управління та бізнесу.

Миколу Володимировича Власенка – двірника господарчого відділу.

Олега Юрїївича Касьянова – двірника навчального корпусу механічного факультету.

Сергія Олександровича Шеїна – двірника гуртожитку №3.

Бажаємо Вам, шановні ювіляри, попри всі виклики, котрі усім нам приготувало сьогоднішня, невечерньої наснаги та всіляких гараздів, міцного здоров'я і, звісно ж, миру та Перемоги! Зі святом Вас!

Колектив ХНАДУ

О ПОЕЗИЯ ВІЙНИ

КОЛИ ЗАКІНЧИТЬСЯ ВІЙНА

Коли закінчиться війна
Я розцілю всі ікони.
Присяду в хаті край вікна
І буду чути церковні дзвони.

І буду гладити лице.
Сльоза покотиться – піймаю.
І кожен клатик чебрецем
В душі своїй повистеляю.

І я наплачусь досхожу.
Сльозами вмию всі могили.
Зварю відвар із перстачу
І вип'ю келишок для сили.

І вип'ю другий, щоб від ран
Не залишилося і сліду.
Наллю наливки повний збан
І понесу її сусіду.

Ми будемо удвох мовчать.
Хміліти разом й тверезіти.
Ми будем пошепки кричати
І в небо кидати жовті квіти.

І сині айстри розцвітнуть
На полі битви під Херсоном.
Червоні маки проростуть
Під Києвом над збитим дроном.

Коли закінчиться... Коли...
Усі говорять, що не скоро.
Але готую я столи
І промовляю – скоро, скоро.

Ще день, ще ніч. Та й ще зима.
А там весна і перші грози.
Коли закінчиться війна –
Я вам нарву букет мімози!!!

Ліна Костенко

На Білий світ, на правду і на волю,
Щоб знищити і віру, і любов,
А ми боронимо, не лаємо ми долю
За те, що проливаємо ми кров!
Чи можна порівняти Світ Любові
З злочинним оном насильства і брехні?
Якщо б про це спитали у розмові,
То я б, напевно, відповів би – ні!
Як порівняти те палке кохання,
Що, з волі Божої, приводить у наш світ
Дітей талановитих на навчання,
Що надихає їх Шевченка Заповіт,
З хмільною хтивістю

розгульних ярів оргій,
Що виродків плодять, а чи тварин,
Той рід людський, що весь із патологій,
Що сунуться до нас з усіх шпарин?
Не можна порівняти світ із гноєм,
У нас із ними різні два шляхи,
Весь їхній шлях пов'язаний з розбосом,
А нас за партами чекають дітлахи!
А нас чекають любі інструменти,
Щоб воскресити і дороги, і мости!
Які ще можуть бути аргументи!
Я так вважаю! Ну а як вважаєш ти?

Сергій Єфремов

ДВІ ДОРОГИ

Сьогодні я побачив порівняння –
Що слухають у вільний час бійці?
Про що у них думки та сподівання,
Про вільну долю чи про гаманці!
Російське військо у злодійському шансоні
Загрузло, як свиня в трясовині,
А наші хлопці в захваті й в полоні
Від звуків скрипки, що лунають на війні!
Чи можна порівняти незрівнянне?
Зчепились в сутичці
два Всесвіти насмерть –
Породжене п'янотою, невблаганне
Те зло пішло і покотилось шкереберть.

О ДО ВСЕУКРАЇНСЬКОГО ДНЯ БІБЛІОТЕК

ОСЕРЕДОК ДУХОВНОСТІ

Двадцять три роки поспіль 30 вересня відзначається Всеукраїнський день бібліотек. Свято, яке привертає увагу до внеску бібліотек України у розвиток вітчизняної науки, освіти і культури. Враховуючи необхідність подальшого підвищення їх ролі у житті українського суспільства, 14 травня 1998 року було підписано Указ Президента України №471/98 про святкування Всеукраїнського дня бібліотек.

Упродовж цих років в Україні діяло майже 40 тисяч великих і малих бібліотек. Загальна кількість бібліотечних працівників, зайнятих у цій справі, становила майже 53 000 фахівців. Щороку українські книгошвища обслуговували понад 17,5 мільйонів читачів.

Після 24 лютого, з початку повномасштабної війни рф проти України, змінилося життя нашої України, нашого міста і кожного українця. Ці зміни позначилися і на діяльності наукової бібліотеки нашого університету. Але навіть під час війни НБ ХНАДУ намагається бути корисною як для студентів, так і для викладачів та науковців.

Сьогодні обслуговування читачів наукової бібліотеки ХНАДУ відбувається переважно в on-line форматі через веб-сайт НБ <http://library.khadi.kharkov.ua>, де реалізовано авторизований доступ до повнотекстових баз даних «Генеральний електронний каталог» та «Періодичні видання».

База даних «Генеральний електронний каталог» містить описи книг, брошур, посібників, навчальних матеріалів, дисертацій, наукових статей тощо з фонду НБ ХНАДУ. У цій базі також розміщено повнотекстові підручники і методичні вказівки, які надаються викладачами і видавництвом.

База даних «Періодичні видання» містить описи журналів і газет, що передплачуються науковою бібліотекою, де реалізована можливість перегляду змісту видань, перелік отриманих видань та місце їх знаходження.

Також на сайті НБ розміщено посилання на світові та національні ресурси:

- реферативної бази даних Scopus;
- реферативно-бібліографічної і наукометричної бази Web of Science;
- міжнародної бази наукових видань Index Copernicus;
- каталогу повнотекстових рецензованих наукових журналів вільного доступу «DOAJ»;
- повнотекстової бази даних українських наукових журналів з усіх галузей знань;
- «Наукову періодику України».

Через поштову скриньку надаються довідки та консультації з усіх питань бібліотечно-бібліографічної діяльності.

Для наших першокурсників ми зібрали корисну інформацію про навчання, громадську діяльність і дозволила в університеті, оформивши «Довідник першокурсника», який розмістили на сайті наукової бібліотеки.

Продовжується традиційне обслуговування на абонементі у гуртожитку №1, де студенти і науковці отримують консультації з бібліографічного опису, визначення індексів УДК та ін.

Актуальним й затребуваним став також відкритий доступ до навчальних і методичних видань, монографій, матеріалів конференцій та наукових статей науковців ХНАДУ. Наукова бібліотека не зупиняла роботу з наповнення цифрового архіву ХНАДУ «EIArKhADI» (dspace <https://>

dspace.khadi.kharkov.ua/dspace/), який створено на платформі dspace.

Також не зупинялася робота з розміщення наших збірників наукових праць «Вісник ХНАДУ», «Автомобільний транспорт» та «Економіка транспортного комплексу» в міжнародній базі наукових видань Index Copernicus та каталозі повнотекстових рецензованих наукових журналів вільного доступу «DOAJ». До «Наукової періодику України» – проєкту Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського, оброблено та надіслано всі нові випуски наукових збірок нашого університету.

З нагоди Всеукраїнського дня бібліотек щиро і вітаємо працівників наукової бібліотеки нашого університету зі святом! Бажаємо усім невпинної уваги наших відданих читачів, найшвидшої Перемоги і мирного неба!

Як свідчить наш досвід, Всеукраїнський день бібліотек – найчитабельніший день року і чудовий привід заглянути або на абонемент, або на сайт наукової бібліотеки чи сайт цифрового архіву ХНАДУ та дізнатися про наші новинки, або ж просто провести цей вечір за читанням цікавого видання, адже читати не шкідливо, шкідливо не читати.

Гостинно вітаємо усіх поціновувачів духовності, читання й літературного слова зі святом!

Дар'я Домнишева,
зав. сектором автоматизації НБ

О ДУХОВНА СПАДЩИНА

Пізнай себе, свій рід, свій нарід, свою землю – і ти побачиш шлях у життя.

Г.С. Сковорода

Життя – незбагненна річ: плине, попри все, йому і війна не перешкода.

За літом приходиться осінь, після хвилини спокою розпочинається нова година праці. Відтак природньо, що й новий навчальний рік не забарився, покликав нас в аудиторії та на пари, хоча б віртуально – ще одна серйозна причина відволіктися від страхів і тривог воєнного часу.

Просто працювати і просто жити далі...

Проте було б досить дивно розпочати цей рік, та ще й у Харкові, не згадавши про одну з культових постатей нашої історії, чие життя, смерть і безсмертя нерозривно пов'язані із нашим містом і нашим краєм.

Звісно ж, – це Григорій Савич Сковорода. Його 300-річчя ми ще відсвяткуємо у листопаді-грудні, а от сусіди вже встигли «привітати» ювіляра декількома ракетними обстрілами музею біля місця його вічного спочинку, а також університету, що носить його ім'я. Та не про руїни від тих ракет хочеться думати сьогодні, а про оту глибину спадщини філософа, рівної якій – і серед європейських зразків, ще пошукати.

Ніби у дзеркалі, відбиваються в сьогоднішні думки Григорія Савича і стають близькими й зрозумілими кожному українцю. Так сонячні промені, відбиваючись від води, стають веселкою – різнокольоровим і магичним світлом. То про що ж говорить мудрець до нас – кризь віки?

Варто всім послухати.

Варто кожному почути.

Від простого – до найвищого, священного веде химерна думка його.

Без минулого немає майбутнього – так повторюють раз у раз нам усі і всюди. А ще говорять: як не знаєш власного роду – то й ти ніхто, так собі: знайди, байстрия без коріння й без племені. Без народу немає країни, і земля, будь-яка, навіть найродючіша в світі, – лише поверхня планети, якою ходять чийсь чоботи. Лише глина, яку рясно поливають дощі. Лише пісок, що сиплеться кризь пальці.

Це ми мусимо прорости із тої порожньої, мов зерна до світла, і зробити просто родючі ґрунти – землею. Рідною землею, на якій, через яку і з якої виросте країна.

Це ми мусимо стати пліч-о-пліч, мов одне незбагненно сильне ество, і в єдності своїй створити націю – нарід, що населить оцю нашу країну.

Нарід. Не чернь (якщо вільно і досить сміливо перефразувати Євгена Маланюка).

А від великого народу, мов те коріння (і знову ж таки в землю, бо куди без неї!) тягнеться у сивину віків, у минувшину безкінечне коріння кожного роду. Їх безліч – отих корінців! Адже усі ми – українці – як не козацького, міцного й звитяжного, то шляхетного й княжого роду. Кому, як не нам, стати до борні?

Кому, як не нам, зупиняти темні орди? Нікому! І чи не так було вже раніше? Та треба для того пригадати себе й коріння своє, порухувати оті всі корінці – до найдрибніших! – що губляться в темряві віків. Пізнати їх і прийняти, пропустивши через серце.

Чи легко це? Аж ніяк. І велика ціна подібного прозріння, ціна, яку, на жаль, знову платять – і не сотні небесні, а тисячі.

Але шлях... Отой примарний, інколи незбагнений, частіше просто недосяжний,

мільйонами омріяний – нині його вже видно. Як ніколи раніше чітко, бо осяяний променями тривожних прожекторів уночі, підсвічений пусками ракет і загравами пожеж від «прильотів».

І скроплений кров'ю найкращих...

Мені здається: це саме вони стоять на тім шляху, осяваючи його ще сильніше. Вони звертаються до нас: «Побачте». Звертаються думками, бо вже немає змоги говорити. Звертаються душею, бо вже немає тіла.

І через них кожному з нас нині варто пізнати себе, віднайти залишки свого роду у власній крові та у власному серці, і, думками своїми ставши у стрій власної нації, боронити землю, на якій живемо.

Хто чим може.

Хто як уміє.

У кого на що стане сил.

Як заповідав Сковорода, чие слово й нині живе.

Чия пам'ять і у вогні незнищенна!

**Наталія Опришко,
доц. кафедри філології
та лінгводидактики**

І літо не таке...

І літо не таке...

І люди, мов примари...

І небо голубе

кудись веде отари...

І ми всі не такі...

Розкидані по світу...

Часи тепер важкі...

Гуляють душі з вітром...

Надщерблено життя...

Розірвано на шмаття...

Дорога в укриття...

Ну, що?

Спасибі «браття» –

За літо... і за лютий...

За те, що син без тата,

За те, що день прикутий

Чорнючим словом:

«втрата»...

Тепер нам вже знайомі

Тісні зв'язки «родинні».

Коли стріляють в домі,

Сказавши: «самі винні».

І сиплять бомби, гради...

Туди, де просто жили,

Де не чекали зради,

А рідним дорожили.

Де зустрічали сонце,

Вели дітей до школи.

Де Бог був охоронцем,

Гуділи влітку бджоли.

І все якось складалось

В малесенькі хвилини.

Можливо,

щось не вдалось...

Та ми у себе жили.

У себе в рідній хаті,

В маленькій Україні.

По своєму багатій,

По своєму єдиній.

Туди, де просто місця,

Не має і не буде!!!

Любов, що в нашій серці,

Не зникне вже нікуди.

Ніколи та нізащо

Її не загасити,

Не може люд пропащий

Нас вчити, як любити!

Аліна Войтенко

Газета «Автомобільно-дорожньої освіти» видається з 1931 року. Засновник – колектив Харківського навчально-науково-виробничого комплексу з автомобільно-дорожньої освіти.

Газета зареєстрована у Державному комітеті України у справах видавництва, поліграфії та книгорозповсюдження 1 грудня 1993 року.

Свідоцтво про реєстрацію: серія ХК №80. Адреса редакції: 61002, м. Харків-МСП, вул. Ярослава Мудрого, 25, кім. 204. Тел. 707-36-74.

Е-mail: gazeta@khadi.kharkov.ua
Газета віддрукована у видавництві ХНАДУ. Тираж - Сайт

Зам. № 21/22-В від 10.10.2022 р.

Головний редактор **О.Д. Васильківська**
Коректура **Л.А. Пустовойтової**
Комп'ютерна верстка **О.Г. Безродного**
Фото **О.М. Лісконог**

Відповідальність за достовірність фактів, цитат, власних імен та інших даних несуть автори публікацій. Думки авторів публікацій у нашому виданні не завжди збігаються з точкою зору редакції. Матеріали і фотознімки, передані до редакції, не рецензуються і не повертаються. Редакція не має змоги листуватися з кореспондентами.